

ایسکانیوز گزارش می دهد؛

جایگاه پژوهش در دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های اخیر اهمیت ویژه‌ای برای بحث پژوهش قائل شده است. بسیاری از امور مربوط به ارتقای سطح پژوهش را در کلیه واحدهای دانشگاهی به کار گرفته تا جایی که تغییر سیستم آموزشی به پژوهشی و راه اندازی سامانه پایش را از اولویتهای پژوهشی خود قرار داده است.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، پژوهش یکی از عوامل توسعه در هر جامعه‌ای محسوب می‌شود البته این مسئله در برگیرنده پژوهش‌های کاربردی است که منجر به خلق ثروت و توسعه در هر جامعه‌ای خواهد شد. نقش پژوهش در پیشبرد و توسعه کلیه جوامع در حال توسعه و پیشرفته در دنیای امروز بر کسی پوشیده نیست. با نگاهی کوتاه و گذرا به برنامه‌های برخی کشورهای پیشرفته در دهه اخیر، می‌توان به اهمیت پژوهش در برنامه ریزی و توسعه و رشد این گونه کشورها پی برد، نتایج این تحقیقات نشان می‌دهد که کشورهای توسعه یافته با برنامه‌ریزی‌های سی ساله و محور قرار دادن پژوهش در تمامی زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، علوم پایه و کاربردی به توسعه یافتگی رسیده‌اند.

متأسفانه در حال حاضر، نا آشنایی بسیاری از پژوهشگران با تعاریف، مفاهیم و روش‌های پژوهش براساس استانداردهای بین‌المللی و بی‌اعتقادی مسوولان به پژوهش و فقدان باور پژوهشی را می‌توان جزئی از چالش‌های فرهنگی پیش روی پژوهش و تحقیق در ایران دانست. مواردی مانند مقاومت در مقابل وجود نارسایی در عملکرد و بی‌میلی افراد به سرمایه گذاری در مراکز تحقیقاتی، نمونه‌های دیگری از این چالش پژوهشی است.

آنچه مسلم است، هر پژوهش به خلق اندیشه‌های تازه منتهی می‌شود و هر اندیشه تازه‌یی، منشا طرح پرسش‌های نوینی است که انسان را به ارزیابی بیشتر و جدیدتر برمی‌انگیزد و زمینه ساز تحولات علمی، صنعتی و اجتماعی در هر جامعه‌ای می‌شود. انتقال اطلاعات و یافته‌های حاصل از پژوهش از طریق برگزاری همایش‌های علمی و انتشار تحقیقات، قطعاً در ایجاد فرهنگ پژوهش و تشویق و ترغیب مبتکران و پژوهشگران موثر خواهد بود. در درجه اول لازم است نظام آموزشی و تحقیقاتی پا به پای هم و دوشادوش یکدیگر پیش بروند و در درجه بعدی، خود را با نیازها و اولویتهای بازار کار، صنعت و خدمات بومی و ملی مطابقت دهند و با آنها در ارتباط باشند.

دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های اخیر اهمیت ویژه‌ای را برای بحث پژوهش قائل شده و بسیاری از امور مربوط به ارتقای سطح پژوهش را در کلیه واحدهای دانشگاهی به کار گرفته، تا جایی که بحث تغییر سیستم آموزشی به پژوهشی و به دنبال آن راه‌اندازی سامانه پایش آغازی برای تحولات چشمگیر در امر پژوهش در دانشگاه آزاد اسلامی قرار گرفته است. بر همین مبنا و برای بررسی بیشتر امر پژوهش در دانشگاه آزاد به سراغ معاونان پژوهشی دانشگاه آزاد رفتیم که مشروح آن به شرح زیر است:

دکتر مجید بلباسی معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی در استان تهران درباره موانع و چالش‌های پژوهش در کشور و نقش دانشگاه آزاد در توسعه امر پژوهش گفت: یکی از چالش‌های عمده در کشورهای در حال توسعه توجه به امر پژوهش است و بسیاری از کشورهای توسعه یافته بخش عمده‌ای از بودجه سالیانه خود را صرف امور پژوهشی می‌کنند و بسیاری از شرکت‌هایی که در توسعه امور دانش بنیان فعالیت دارند بخش عمده‌ای از فعالیت‌های خود را صرف پژوهش می‌کنند چون تکنولوژی و فناوری در دنیای امروز موتور

محرك اقتصاد و فناوری است و بسیاری از کشورهای پیشرفته اقتصاد خود را بر پایه امور دانش بنیان قرار دادند، ما باید به سمتی برویم که ایجاد ثروت را با توسعه امور دانش بنیان انجام دهیم که این امر سرلوحه امور پژوهشی دانشگاه آزاد قرار گرفته است.

وی افزود: بحث تشکیل شوراهای اقتصاد دانش بنیان و سرمایه گذاری در دانشگاه آزاد مورد توجه قرار گرفته و واحدهای استان تهران را موظف کردیم تا سرمایه گذاری و شورای اقتصاد دانش بنیان خود را فعال کنند تا به این ترتیب اعضای هیات علمی در این زمینه فعال شده و طرحهای سرمایه گذاری در داخل دانشگاه آزاد در قالب شرکت های دانش بنیان و مراکز رشد توسعه یابد.

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی در استان تهران درباره کمبود بودجه در امر پژوهش تاکید کرد: دانشگاه آزاد به توسعه امر پژوهش توجه ویژه ای دارد و حداقل در استان تهران بودجه پژوهشی مناسبی را به کلیه واحدهای دانشگاهی این استان اختصاص دادیم تا جایی که در سال ۹۶ در کل واحدهای استان تهران حدود ۶۳۱ میلیارد ریال بودجه پژوهشی داشتیم که مسئولان پژوهشی در سطح استان تهران از این مبلغ تنها ۵۰ درصد هزینه مصوب را خرج کردند. بودجه امور پژوهشی واحدهای استان تهران در سال جاری ۸۰۰ میلیارد ریال برآورد شده که مبلغ مناسبی است و واحدها باید برای آن برنامه ریزی داشته باشند در واقع، بودجه پژوهشی برای کلیه واحدهای دانشگاهی در نظر گرفته شده اما برنامه ای برای استفاده صحیح از این امکانات وجود ندارد.

بلباسی تاکید کرد: در سطح کلان، علی رغم نقش مهمی که پژوهش در توسعه امور مختلف دارد اما توجه کافی و بودجه مناسب برای توسعه امور پژوهشی در آموزش عالی کشور وجود ندارد تا جایی که امور پژوهشی در بسیاری از امور مغفول مانده است. آنچه مسلم است، اختیارات مسئولان پژوهشی و روسای واحدها کم است و باید سلسله مراتب کاهش پیدا کرده و خیلی از مواردی که سازمان مرکزی ورود کرده می توان به استان ها واگذار کرد در واقع باید با بروکراسی کمتر کارهای تحقیقاتی را پیش برد.

بزرگترین چالش امر پژوهش خروج از آموزش محوری است

دکتر علی نیازی معاون پژوهش و فناوری واحد تهران مرکزی نیز در گفت و گو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، درباره مشکلات پیش روی توسعه پژوهش و نقش دانشگاه آزاد در توسعه امور پژوهشی خاطر نشان کرد: بزرگترین دغدغه امر پژوهش نگاه شعاری به این مقوله است و فکر می کنیم باید حتما هفته ای را با عنوان پژوهش نامگذاری کنیم و بزرگترین چالش امر پژوهش خروج از آموزش محوری است متأسفانه تا به امروز در امر پژوهش هدفمند نبودیم و برنامه مدونی برای امر پژوهش وجود ندارد و برنامه ای نداریم که یک عضو هیات علمی وقتی وارد پژوهش می شود کارش به چه شیوه ای باید باشد.

وی افزود: راه اندازی سامانه پایش در دانشگاه آزاد منجر به هدفمند شدن امور پژوهشی و پایان نامه ها خواهد شد و کلیه پایان نامه ها در راستای توسعه امور پژوهش های کاربردی و در قالب ۴۰ چالش اصلی کشور قرار گرفته است تا به حل مسائل موجود بپردازد و ساختاری نو و تحولی چشمگیر را برای توسعه امور پژوهش های کاربردی که منجر به حل مسائل کشور شده ایجاد کرده و به دنبال آن ثروت آفرینی از طریق کاربرد در صنایع و امور مختلف را به همراه داشته باشد.

معاون پژوهش و فناوری واحد تهران مرکزی درباره تاثیر تحریم ها بر توسعه امر پژوهش تاکید کرد: اگر محدودیت و کمبودها نباشد خلاقیت اتفاق نمی افتد و تحریم ها فرصتی است برای ما که اگر به عنوان مثال، تا الان یک ماده شیمیایی را خریداری می کردیم با پتانسیلی که در دانشگاه آزاد داریم و در رتبه بندی شانگهای رتبه اول را در کشور آوردیم قطعاً به خودکفایی می رسیم و مساله تحریم ها باعث نگرانی نخواهد شد و افراد علمی راه خود را باز می کنند و رشد خلاقیت منجر به توسعه و تحول در امر پژوهش خواهد شد.

توسعه پژوهش‌های کاربردی برای دانشگاه درآمدزایی دارد

دکتر مجتبی نجفی معاون پژوهشی واحد بوشهر در گفت‌وگو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، درباره تغییر سیستم آموزشی به پژوهشی در دانشگاه آزاد گفت: دانشگاه در کنار آموزش، پژوهش هم داشته و اگر هدف این باشد که دانشجویان و اعضای هیات علمی در کنار کارهای آموزشی، طرح‌ها و امور پژوهشی را در قالب درآمدزایی عهده دار شوند خصوصا در مقاطع تحصیلات تکمیلی قطعاً اثرات انکارناپذیری دارد که در راستای توسعه پژوهش‌های کاربردی علاوه بر تولید علم، ثروت آفرینی هم برای دانشگاه خواهد داشت.

نجفی متذکر شد: با توجه به سلطه سیستم آموزشی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی بسیاری از اعضای هیات علمی صرفاً بر مبنای سوابق آموزشی انتخاب شده‌اند و اگر در این سیستم تحول و گرایش به امور پژوهشی، شرایطی برای جذب محققان نخبه فراهم شود با توجه به اهمیت نیروی انسانی منجر به تحولات اساسی در دانشگاه آزاد خواهد شد که سطح بالای پژوهش، این دانشگاه را به یکی از ابزارهای قدرت و برند شدن دانشگاه آزاد قرار می‌دهد.

بزرگترین مشکل در مسیر توسعه پژوهش، قوانین دست و پاگیر است

دکتر میر مظفر میربرگ کار معاون پژوهشی واحد رشت در گفت‌وگو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، درباره اثرات توسعه پژوهش در دانشگاه آزاد گفت: با توسعه پژوهش می‌توان به سمت کسب درآمدهای غیر شهریه‌ای حرکت کرد و با توجه به کاهش دانشجوی در بسیاری از واحدهای دانشگاهی، توسعه پژوهش کمک زیادی به کسب درآمدهای غیرشهریه‌ای می‌کند تا برای تامین نیازهای هر یک از واحدهای دانشگاهی با توسعه پژوهش گام‌های موثری در این مسیر برداشته و حرکت دانشگاه در مسیر علم و ثروت آفرینی را هموار کنیم.

معاون پژوهشی واحد رشت در ادامه خاطر نشان کرد: پژوهش منشا نوآوری محسوب می‌شود و مهم‌ترین دستاورد آن تبدیل علم و دانش به ثروت است البته تغییر سیستم آموزشی به پژوهشی به معنای جایگزینی پژوهش‌های کاربردی است چون پژوهش به معنای صرف تنها منجر به تولید علم می‌شود بنابراین اگر پژوهش‌های کاربردی بر مبنای حل مسائل سر لوحه امور پژوهشی در دانشگاه‌ها قرار گیرد علاوه بر علم‌آموزی و ثروت آفرینی منجر به رفع نیازهای دانشگاه و کشور خواهد شد.

میربرگ کار تاکید کرد: بزرگترین مشکل در مسیر توسعه پژوهش، قوانین دست و پاگیر است تا جایی که رقابت در بازار شدید است و برای کسب درآمد از بازار باید سرعت بالایی داشته باشیم تا از این فضای رقابتی عقب نمانیم بنابراین برای از میان برداشتن موانع قانونی در راه توسعه پژوهشی باید اختیارات بیشتری به روسا و معاونان پژوهشی در دانشگاه آزاد اسلامی واگذار شود.

آنچه مسلم است، مهم‌ترین مشکل پژوهش در کشور نبود حمایت مالی، تجهیزات و امکانات لازم برای پژوهش است. تقریباً می‌توان گفت ما به لحاظ نیروی انسانی در هر حوزه پژوهشی در جایگاه مناسبی قرار داریم ولی مساله مهم این است که باید به نیروی انسانی محقق و پژوهشگر ارزش و بها داده شود تا زمینه مساعد برای کار وی فراهم شود؛ به این ترتیب نه تنها از فرار مغزها جلوگیری به عمل می‌آید بلکه به پیشرفت علمی و فناوری در کشور نیز کمک می‌شود.

متاسفانه، مجموعه تاثیرگذار در امر پژوهش کشور به نوعی بیمار است ولی باید توجه داشت نیروی محرکه اصلی پژوهش که مدیریت صحیح و همه‌جانبه و خوشفکر است در کشور دیده نمی‌شود. ما از امکانات هر چند ناکافی ولی مناسبی برخورداریم که از همان نیز

بهره‌برداری نمی‌شود و این ناشی از مدیریت چندگانه و ضعیف است. اگر به سهم و نقش پژوهش در شناخت و حل مسائل کشور و تاثیر آن در توسعه و پیشرفت اقتصاد و کشور توجه شود طبیعتاً بسیاری از موانع پژوهش در کشور برداشته می‌شود. پژوهش باید مشتری محور و تقاضا محور باشد تا مشکلات کشور را رفع کند. پژوهش‌های آکادمیک و دانشگاهی مهم است ولی زمانی می‌تواند تاثیر داشته باشد که کاربردی شود. در حقیقت، حمایت از تحقیق و توسعه، حمایت از تولید و اشتغال است. باید یک نظام فکری همه‌جانبه و حمایت از سوی دولت باشد تا زنجیره تحقیق، تولید و بازار و نهایتاً رفاه اجتماعی و توسعه شکل گیرد.

انتهای پیام/